

გაზეთის სპეციალური გამოცემა

- აზიური ფაროსანა (აზიური ბაღლინჯო - *Halyomorpha halys*) მავნებელია, რომელსაც შეუძლია დააზიანოს 300-მდე სახეობის ხეხილოვანი, ბოსტნეული, დეკორატიული და ტყის მცენარეები.
- აზიური ფაროსანა გავრცელებულია აშშ-ში, შვეიცარიაში, იტალიაში, საფრანგეთში, გერმანიაში, უნგრეთში, საბერძნეთში, რუმინეთში, ბულგარეთში, რუსეთში, კრასნოდარის მხარეში.
- აზიური ფაროსანა გავრცელდა საქართველოშიც.
- აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მხარდაჭერით, საქართველოში აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ წამლობის ღონისძიებები მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგების რეკომენდაციებით და უშუალო ჩართულობით, ბიფენტრინის ჯგუფის პრეპარატებით ხორციელდება.
- აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებში ჩართულია ავიაცია და 30-ზე მეტი ერთეული სამანქანო და სატრაქტორე აგრეგატი.
- აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ სახელმწიფო აქტიურ საინფორმაციო კამპანიას ახორციელებს. ფუნქციონირებს ცხელი ხაზი.
- საინფორმაციო კამპანიის ფარგლებში, ფერმერებს აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის მეთოდებისა და ვადების შესახებ ოპერატიული და ამომწურავი ინფორმაცია რეგულარულად მიეწოდებათ.
- რეგიონებში, სადაც გავრცელებულია აზიური ფაროსანა, სახელმწიფო ფერმერებს უსასყიდლოდ გადასცემს მავნებლის საწინააღმდეგო პრეპარატს.

უჩინოდ პეზიძობით აზიურ ფაროსანას

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

2016 წლის 13 თებერვალი

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის ეროვნულ სააგენტოში დასავლეთ საქართველოში გავრცელებული მავნებლის, აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებების შესახებ, სპეციალურად შექმნილი სამუშაო ჯგუფის ფორმატში, ქართველი და უცხოელი სპეციალისტების ჩართულობით კომპლექსური ღონისძიებები განხორციელდება იმსჯელებს. მავნებელთან ეფექტიანი ბრძოლის მიზნით დაიგეგმა სხვა ქვეყნების გამოცდილების გაზიარება და უცხოელი სპეციალისტების მონაწილეობა. გამართულ შეხვედრას, მცენარეთა დაცვის სპეციალისტებთან ერთად, აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს თხილის სექტორის განვითარების პროექტის (G-HIP) ხელმძღვანელი, ბიზნესსექტორის, საქართველოს თხილის მწარმოებელთა ასოციაციისა და კომპანიის „აგრიკორპორეი“ წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

2016 წლის 24 თებერვალი

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის ეროვნული სააგენტოს ინიციატივით და აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP), საქართველოს თხილის სექტორის განვითარების პროექტის (G-HIP) მხარდაჭერით, საქართველოში მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგები ჩამოვიდნენ. უცხოელი სპეციალისტები, ქართველ კოლეგებთან ერთად, დასავლეთ საქართველოში გავრცელებული მავნებლის ყავისფერი მარმარა ბაღლინჯოს საინააღმდეგო ღონისძიებების შემუშავებაში ჩაერთვნენ.

2016 წლის 25 თებერვალი

უცხოელმა სპეციალისტებმა, სურსათის ეროვნული სააგენტოს მცენარეთა დამცველებთან ერთად, წარმოადგინეს პირველადი გეგმა და რეკომენდაციები. აღინიშნა, რომ მავნებლის საინააღმდეგო ღონისძიებები ეტაპობრივად განხორციელდება. კომპლექსური ღონისძიებების ფარგლებში, დაიგეგმა საგანგებო და გრძელვადიანი სტრატეგიის შემუშავება, რომელიც სამ ძირითად მიმართულებას მოიცავს: ფერმერთა ინფორმირებულობის გაზრდა, მუდმივი მონიტორინგი და პროცესის მართვა. მნიშვნელოვანია, რომ მავნებლის წინააღმდეგ დაგეგმილ ღონისძიებებში სხვა ქვეყნებში აპრობირებული მეთოდი იქნება გამოყენებული.

2017 წლის 7 მარტი

საქართველოში გამოვლენილი ახალი მავნებლის - აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებების ეფექტიანად განხორციელებისთვის, სპეციალისტებისთვის სწავლების კურსი გაიმართა. ქვეყნის წამყვანმა ენტომოლოგებმა სურსათის ეროვნული სააგენტოს რეგიონული და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საკონსულტაციო-საინფორმაციო სამსახურების წარმომადგენლებს ახალი მავნებლის სპეციფიკის და ბრძოლის ღონისძიებების შესახებ მიაწოდეს ინფორმაცია. სამუშაო შეხვედრაზე ყურადღება გამახვილდა მიზნობრივ ჯგუფებთან ურთიერთობის მექანიზმებზე.

„დასავლეთ საქართველოში ახალი მავნებლის გამოვლენისთანავე სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ, მსოფლიოს წამყვანი სპეციალისტების მონაწილეობით, შეიმუშავა კომპლექსური ღონისძიებების გეგმა, რომელიც სამ ძირითად მიმართულებას - მოსახლეობის და ფერმერების ცნობიერების ამაღლებას, მავნებლის საინააღმდეგო ღონისძიებებს და მონიტორინგს ითვალისწინებს. პროგრამის ეფექტიანად განხორციელებისთვის, მნიშვნელოვანია საზოგადოების ინფორმირებულობის გაზრდა და ჩართულობა,“ - ზურაბ ლიპარტია, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსის მოადგილე.

„აშშ-ს განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტი (REAP) მავნებლის საინააღმდეგო ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებაში აქტიურად მონაწილეობს. მნიშვნელოვანია, მართვის ეფექტიანი ღონისძიებების შემუშავება და მონიტორინგის სისტემის დანერგვა, რაშიც სურსათის ეროვნული სააგენტოს მომავალშიც დავხმარებით,“ - ლეონა ნამიჩიშვილი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის დირექტორი.

2017 წლის 9 მარტი

„აშშ-ის განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტი (REAP) ორიენტირებულია, დაეხმაროს საქართველოს მთავრობას, ეფექტიანად წარმართოს აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ მიმართული ის ღონისძიებები, რომლებიც დაგეგმილია 2017 წელს. ინვაზიური მავნებლის გამოჩენა დიდ რისკთან არის დაკავშირებული. ჩვენი პროექტი ჩართულია საგანმანათლებლო საქმიანობაში, სხვადასვა ტიპის ტრენინგის დაფინანსებასა და საინფორმაციო კამპანიაში, რაც აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებებს მოიცავს,“ - ნინო ინასარიძე, აშშ-ის განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) წარმომადგენელი.

2017 წლის 10 მარტი

აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების ეფექტიანად განხორციელების მიზნით, სპეციალური სწავლებები იმერეთის რეგიონში გაიმართა. ტრენინგებს, ფერმერთან ერთად, რეგიონის სურსათის ეროვნული სააგენტოს და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საკონსულტაციო-საინფორმაციო სამსახურების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ. რეგიონული შეხვედრები სურსათის ეროვნული სააგენტოს ინიციატივით და აშშ-ის განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მხარდაჭერით მიმდინარეობს.

2017 წლის 13 მარტი

ზუგდიდში, სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის ფიტოსანიტარებისთვის აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებების გატარებასთან დაკავშირებული სწავლება გაიმართა.

სოფლის მეურნეობის დარგის სპეციალისტებს მავნებლის ბიოლოგია, მისი გავრცელების სპეციფიკა და ბრძოლის ღონისძიებები გააცნეს.

მავნებლის საინააღმდეგო ღონისძიებების გატარების მიზნით, რეგიონის ფიტოსანიტარებისთვის და სოფლის მეურნეობის დარგის სპეციალისტებისთვის სწავლებები მიმდინარეობს, რაც ხელს უწყობს მავნებლის საინააღმდეგო კომპლექსური ღონისძიებების ოპერატიულად განხორციელებას.

სპეციალური სწავლებები გაიმართა გურიის რეგიონშიც.

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

2017 წლის 23 მარტი

მთავრობის სხდომაზე საქართველოს მთავრობამ მიიღო განკარგულება „აზიურ ფაროსანას წინააღმდეგ გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ“.

მავენბლის საინააღმდეგო ღონისძიებებს სურსათის ეროვნული სააგენტო სამი ძირითადი მიმართულებით განახორციელებს.

სააგენტო მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგების რეკომენდაციების გათვალისწინებით, სრულმასშტაბიან მონიტორინგს ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე ჩატარებს.

დასავლეთ საქართველოში განისაზღვრება მავენბლის გავრცელების არეალი და დადგინდება ქიმიური შესხურების ზუსტი თარიღი. ქვეყნის დანარჩენ ტერიტორიაზე კი, მონიტორინგი მავენბლის შესაძლო გავრცელების შესასწავლად ჩატარდება. მონიტორინგის ფარგლებში, დაგეგმილია, აგრეთვე, სპეციალური დამჭერი ხაფანგების (ფერომონების) განთავსება.

მონიტორინგის შედეგების მიხედვით დაიგეგმება შესაბამისი ღონისძიებები, ქიმიური ნამლობა.

სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, სურსათის ეროვნული სააგენტო შეისყიდის შესაბამის პრეპარატს და ტექნიკას, რომელიც უსასყიდლოდ გადაეცემა ადგილობრივ მუნიციპალიტეტებს. მავენბლის გავრცელების კერებში შენამვლით სამუშაოებს ადგილობრივი მოსახლეობისგან დაკომპლექტებული ჯგუფები განახორციელებს, რომლებსაც წინასწარ ჩაუტარდება შესაბამისი სწავლებები.

მოსახლეობას ჰექტარ-ნახევარ სახელმწიფო საკუთარი სახსრებით შეუნამლავს, 5 ჰექტარამდე ფართობის მფლობელებს კი, პრეპარატი გადაეცემა.

მოსახლეობისთვის აზიური ფაროსანას შესახებ ამომწურავი ინფორმაციის მიწოდების მიზნით, განხორციელდება აქტიური საინფორმაციო კამპანია. მავენბლის ინტენსიური გავრცელების რეგიონებში, შეიქმნება საკოორდინაციო შტაბები; ამოქმედდება ცხელი ხაზი, ასევე მუდმივად განახლებადი ვებგვერდი, სადაც განთავსდება მავენბლის გავრცელების ელექტრონული რუკა.

საქართველოს მთავრობის განკარგულების წარმოდგენილი პროექტით, 2017 წელს გათვალისწინებულია აზიური ფაროსანას ყველაზე მეტად გავრცელებულ კერებში (სამეგრელო, გურია, სამტრედია, გალის რაიონი) მოსახლეობის საკარმიდამო ნაკვეთებში თხილის ნარგავების (რომელთა ფართობი არ აღემატება 1,5 ჰექტარს) ორჯერადი დამუშავება ზურგსაკიდი ძრავიანი შემასხურებელი აპარატებით. შენამვლით სამუშაოების ჩატარება დაგეგმილია 48 544 ჰექტარზე. ასევე, სამუშაოების ჩასატარებლად ბიფერინის შემცველი ინსექტიციდი გადაეცემათ პირებს, რომელთაც საკუთრებაში, სარგებლობაში ან/და ფაქტობრივ მფლობელობაში გააჩნიათ 1.5 ჰა-დან 5 ჰა-მდე თხილის ფართობი (ჯამში, დაახლოებით 5 200 ჰა).

მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგების რეკომენდაციით, შენამვლით სამუშაოების დაწყება მიზანშეწონილია მაის-ივნისში, მავენბლის დაფრთხილებამდე (ნიმფის ასაკში).

დამატებითი ინფორმაცია:

აზიური ფაროსანა დასავლეთ საქართველოში 2015 წელს დაფიქსირდა და 2016 წელს გავრცელდა. მავენბელმა მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენა მეთხილეობის დარგს. ინვაზიური მავენბელი, თხილის გარდა, აზიანებს თითქმის ყველა სახის სასოფლო-სამეურნეო კულტურას. აღნიშნული პრობლემის მოგვარების მიზნით, სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ, აშშ-ის განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მხარდაჭერით, მსოფლიოს წამყვან სპეციალისტებთან ერთად, შეიმუშავა აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებების სტრატეგია, რომელიც ითვალისწინებს მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებას, მავენბლის საინააღმდეგო ღონისძიებებს (ქიმიური ნამლობა) და მონიტორინგს. დღეისათვის უკვე ჩატარდა შეხვედრები და სწავლებები საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში, დაიბეჭდა საინფორმაციო მასალები და მომზადდა საინფორმაციო ვიდეორგოლი.

2017 წლის პირველი აპრილი

დასავლეთ საქართველოში გავრცელებული მცენარეთა მავენბლის, აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების განსახორციელებლად, სწავლების მორიგი ეტაპი იმერეთის, გურიის, სამეგრელოსა და აჭარის სპეციალისტებისთვის სამეგრელოში გაიმართა. წამყვანი ამერიკელი ენტომოლოგების მონაწილეობით, ანაკლიის სოფელ დარჩელში თხილის პლანტაციაში მავენბლის დამჭერი ხაფანგები (ფერომონები) განთავსეს. ზურგსაკიდი აპარატებით ქიმიური შესხურებისას უსაფრთხოების ნორმების დაცვაზე სიმულაციური მეცადინეობები გაიმართა.

ქართველ სპეციალისტებს გამოცდილება შენიღვანის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ექსპერტიზის მეთხილეობის ენტომოლოგმა, გრეგორას კრავჩიკმა და პროფესორმა, ალან შროდერმა გაუზიარეს.

2017 წლის 3 აპრილი

სურსათის ეროვნულ სააგენტოში მეთხილეობის დარგისა და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების წარმომადგენლებს და მეფუტკრე ფერმერებს დასავლეთ საქართველოში გამოვლენილი ახალი მავენბლის, აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებები გააცნეს. საქართველოში სპეციალურად მოწვეულმა პენსილვანიის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ექსპერტიზის მეთხილეობის ენტომოლოგმა გრეგორას კრავჩიკმა ფერმერებს მავენბელთან ბრძოლის თეორიული და პრაქტიკული გამოცდილება გაუზიარა. ყურადღება გამახვილდა პრეპარატების გამოყენებისას ვადების და უსაფრთხოების წესების დაცვაზე.

აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებები მასობრივი შენამვლით სამუშაოების ჩატარებას ითვალისწინებს, რაც სათანადო ცოდნას და პრეპარატების გამოყენების წესების მუდმივწინვით დაცვას საჭიროებს. ამ მიზნით სურსათის ეროვნული სააგენტო აქტიურ საინფორმაციო კამპანიას ატარებს, რომლის ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულებაც ფერმერთა ინფორმირებულობის გაზრდაა.

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

2017 წლის 18 აპრილი

სურსათის ეროვნული სააგენტოს მცენარეთა დამცველებმა ბიოლოგიურ მეურნეობათა ასოციაციის „ელკანა“ წარმომადგენლებს დასავლეთ საქართველოში გამოვლენილი ახალი მავნებლის, აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებებთან დაკავშირებით ინფორმაცია მიანიჭეს.

„ფერმერული მეურნეობების ინფორმირებულობის გაზრდა სურსათის ეროვნული სააგენტოს პრიორიტეტია. ამ მიზნით აქტიურად ვთანამშრომლობთ დარგობრივ ასოციაციებთან, რათა მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებები წესების სრული დაცვით და ეფექტიანად ჩატარდეს“, - ზურაბ ჩეკურაშვილი, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი.

2017 წლის 28 აპრილი

სურსათის ეროვნულ სააგენტოში დასავლეთ საქართველოში გავრცელებული მავნებლის, აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ფერომონიანი ხაფანგების განთავსებაზე მორიგი სწავლება გაიმართა. თეორიული ნაწილის შემდეგ, პრაქტიკული ტრენინგი სურსათის ეროვნული სააგენტოს მობილური რეაგირების ჯგუფის სპეციალისტებმა გაიარეს.

მავნებელთან ბრძოლის პროგრამის ფარგლებში, ფერომონების (დამჭერი ხაფანგების) განთავსება, მთელი ქვეყნის მასშტაბით 22 ათას წერტილზე დაგეგმილი.

2017 წლის 7 მაისი

დასავლეთ საქართველოში გამოვლენილი ახალი მავნებლის აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებებთან დაკავშირებით, სურსათის ეროვნული სააგენტოს სამეგრელოს, გურიის და იმერეთის რეგიონული სამსახურების წარმომადგენლებისთვის მორიგი თეორიული და პრაქტიკული სწავლება გაიმართა. სურსათის ეროვნული სააგენტოს მცენარეთა დამცველებმა და აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) სპეციალისტებმა სამუშაო ჯგუფებს მავნებლის გავრცელების არეალის დადგენის და მონიტორინგის მეთოდები გააცნეს. თეორიული სწავლების შემდეგ ჩატარდა სავსელი სამუშაოები და თხილის ფართობებში ფერომონები (დამჭერი ხაფანგები) დამონტაჟდა.

„მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებები აქტიურ ფაზაში შედის. სააგენტოს სამსახურების და სამუშაო ჯგუფების წარმომადგენლებს ჩაუტარდათ სპეციალური სწავლების კურსი მონიტორინგის მეთოდებთან დაკავშირებით, რაც საშუალებას მოგვცემს ეფექტიანად დაგვეგმოდ ქიმიური წამლობის არეალი“, - ზურაბ ჩეკურაშვილი, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი.

2017 წლის 11 მაისი

დასავლეთ საქართველოში გამოვლენილი ახალი მავნებლის აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებებთან დაკავშირებით, სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტებმა აჭარის რეგიონის წარმომადგენლებისთვის თეორიული და პრაქტიკული სწავლება ჩაატარეს. ღონისძიება აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) ორგანიზებითა და უშუალო მონაწილეობით ჩატარდა.

სპეციალისტებმა სამუშაო ჯგუფებს მავნებლის გავრცელების არეალის დადგენის და მონიტორინგის მეთოდები გააცნეს. თეორიული სწავლების შემდეგ ჩატარდა სავსელი სამუშაოები და ქობულეთის სოფელ გვარაში თხილის ფართობებში ფერომონები (დამჭერი ხაფანგები) დამონტაჟდა.

„მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებები აქტიურ ფაზაში შედის. სააგენტოს სამსახურების და სამუშაო ჯგუფების წარმომადგენლებს ჩაუტარდათ სპეციალური სწავლების კურსი მონიტორინგის მეთოდებთან დაკავშირებით, რაც საშუალებას მოგვცემს ეფექტიანად დაგვეგმოდ ქიმიური წამლობის არეალი“, - ზურაბ ჩეკურაშვილი, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი.

2017 წლის 15 მაისი

დასავლეთ საქართველოში გავრცელებული მცენარეთა მავნებლის - აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებები აქტიურ ფაზაში შედის. მავნებლის დამჭერი ფერომონიანი ხაფანგების დამონტაჟება სამტრედიის, ხობის, სენაკის, აბაშისა და მარტვილის მუნიციპალიტეტებში დასრულებულია.

- სამტრედიისში - 944,
- ხობში - 497,
- სენაკში - 436,
- აბაშაში - 199,
- მარტვილში 1287 ხაფანგია განთავსებული.

მონიტორინგის სისტემის დამონტაჟება გრძელდება სამეგრელოს დანარჩენ მუნიციპალიტეტებში, გურიასა და აჭარაში. აღნიშნულ რეგიონებში 10 000-მდე ფერომონიანი დამონტაჟებულია.

ფერომონების განთავსება მონიტორინგის მიზნით დაიწყო, რათა დროულად დადგინდეს მავნებლის გავრცელების არეალი. მონიტორინგის შედეგების მიხედვით დაიგეგმება ქიმიური წამლობა.

2017 წლის 19 მაისი

სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ დასავლეთ საქართველოში გავრცელებული ახალი მავნებლის, აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის მორიგი ეტაპი დაიწყო. მონიტორინგის მიზნით დასავლეთ საქართველოში მავნებლის დამჭერი ხაფანგების დამონტაჟების შემდეგ, წამლობითი ღონისძიებები ხორციელდება. შესაბამისი ზურგსაკიდი ძრავიანი აპარატების უსაფრთხო მოხმარების ინსტრუქცია და წესები სააგენტოს მობილური ჯგუფის სპეციალისტებს გერმანული კომპანიის „SOLO“ საერთაშორისო ექსპერტმა, ერნესტო ლასტრამ გააცნო. თეორიული სწავლების შემდეგ, პრაქტიკული სიმულაციები ველზე ჩატარდა.

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

2017 წლის 2 ივნისი

აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის ალტერნატიული საქართველოს მთავრობას აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) ფარგლებში, საჭირო პრეპარატებთან ერთად, უსასყიდლოდ გადაეცა.

„ჩვენი ამერიკელი პარტნიორების მხარდაჭერით, შესაძლებელი გახდა, სურსათის ეროვნულ სააგენტოს რამდენიმე მიმართულებით განხორციელებინა მავნებლის სანინააღმდეგო ღონისძიებები. მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგების ჩართულობით, ოპერატიულად მომზადდა მავნებელთან ბრძოლის სტრატეგია. მიმდინარეობს სრულმასშტაბიანი მონიტორინგი, რაც ხელს უწყობს ქიმიური წამლობის სწორად დაგეგმვას“, - სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი ზურაბ ჩეკურაშვილი

სახელმწიფო პროგრამით, 2017 წელს გათვალისწინებულია აზიური ფაროსანას ყველაზე მეტად გავრცელებულ კერებში თხილის ნარგავების (რომელთა ფართობი არ აღემატება 1,5 ჰექტარს) ორჯერადი დამუშავება ზურგსაკიდი ძრავიანი შემასხურებელი აპარატებით. შენამვლითი სამუშაოები 48 544 ჰექტარზე დაგეგმილი. ქიმიური წამლობისას გამოყენებული იქნება ბიფენტრინის ჯგუფის პრეპარატები, რომლებიც აპრობირებულია საქართველოში. მოსახლეობას ჰექტარ-ნახევარს სახელმწიფო საკუთარი სახსრებით შეუნამლავს, ჰექტარ-ნახევრიდან 5 ჰექტარამდე ფართობის მფლობელებს კი პრეპარატი უსასყიდლოდ გადაეცემათ.

2017 წლის 12 ივნისი

გურიის რეგიონში ინვაზიური მავნებლის, აზიური ფაროსანას სანინააღმდეგო შენამვლითი სამუშაოებს სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტები ადგილობრივ მუნიციპალიტეტებთან ერთად ახორციელებენ. მავნებლის სანინააღმდეგოდ სამეგრელოში, გურიასა და იმერეთში დაახლოებით 48 ათასი ჰექტრის დამუშავება დაგეგმილი. ქიმიური წამლობისას გამოყენებული იქნება ბიფენტრინის ჯგუფის პრეპარატი, რომელიც რეკომენდებულია მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგების მიერ და გამოცდილია საქართველოში.

„მოსახლეობას ჰექტარ-ნახევარს სახელმწიფო საკუთარი სახსრებით შეუნამლავს, ჰექტარ-ნახევრიდან 5 ჰექტარამდე ფართობის მფლობელებს კი პრეპარატი უსასყიდლოდ გადაეცემათ. სურსათის ეროვნული სააგენტო მობილიზებულია და მოსახლეობას, ფერმერებს თანამშრომლობისკენ მოუწოდებს, რადგან მავნებლის სანინააღმდეგო ღონისძიებების დროულად და ეფექტიანად ჩატარება მნიშვნელოვანია სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დასაცავად და ეკონომიკური ზარალის თავიდან ასაცილებლად“, - ზურაბ ჩეკურაშვილი, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი.

გურიის რეგიონის ოთხივე მუნიციპალიტეტი სრულ მზადყოფნაშია. შენამვლითი სამუშაოებისთვის ჩამოტანილია ყველა საჭირო აპარატურა და მასალები. აღნიშნული სამუშაოები სტანდარტების დაცვით მიმდინარეობს. გურიაში, ჯამში, სულ 12 500 ჰექტარი თხილის ფართობი შეინამლება. შენამვლის ღონისძიებების არეალი იმ მონიტორინგის შედეგების მიხედვით განისაზღვრა, რომელიც სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მხარდაჭერით ჩაატარა.

2017 წლის 28 ივნისი

სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტებმა, ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებთან ერთად, სამეგრელოს, გურიის რეგიონებსა და სამტრედიის მუნიციპალიტეტში მავნებლის სანინააღმდეგოდ 15 ათასამდე ჰექტარი თხილის ფართობი უკვე დამუშავეს.

„წამლობის თარიღი და მავნებლის გავრცელების არეალი ფართომასშტაბიანი მონიტორინგის შედეგად განისაზღვრა. ქიმიური წამლობის ვადა მავნებლის ბიოლოგიის გათვალისწინებით დაიგეგმა. მიუხედავად უხვი ნალექებისა სამუშაოები აქტიურად მიმდინარეობს. სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტები მობილიზებული არიან რათა ღონისძიებები ეფექტიანად ჩატარდეს და მავნებლის მიერ გამოწვეული ზარალის ოდენობა მინიმუმამდე შემცირდეს“, - ზურაბ ლიპარტია, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსის მოადგილე.

ქვეყნის მასშტაბით **22 ათასამდე მწერის დამჭერი** ფერომონიანი საფანჯი დამონტაჟდა. შეიქმნა ინტერაქტიული რუკა, რომელზეც მავნებლის გავრცელების შესახებ მონაცემები აისახება. პრეპარატის უსაფრთხო და ეფექტიანი გამოყენების მიზნით შესაბამისი სწავლებები ჩატარდა იმ პირებს, ვინც ქიმიური წამლობის ღონისძიებებშია ჩართული. ფერმერებისთვის აქტიური საინფორმაციო კამპანია ჩატარდა.

2017 წლის 10 ივლისი

მცენარეთა ინვაზიური მავნებლის სანინააღმდეგო ღონისძიებების პირველი ეტაპი დასრულდა. ქიმიური წამლობა 48 000 ჰექტარზეა ჩატარებული.

„ივლისის პირველ ნახევარში აზიური ფაროსანას სანინააღმდეგო ღონისძიებების პირველი ეტაპი დასრულდა. განმეორებით ჩატარებული მონიტორინგის შედეგად, მავნებლის გავრცელება შემცირებულია, რაც ღონისძიებების ეფექტიანობას ადასტურებს. სურსათის ეროვნული სააგენტო აზიურ ფაროსანასთან დაკავშირებით მონიტორინგს განაგრძობს. გაგრძელდება აქტიური კომუნიკაცია ფერმერებთან, რათა მომავალში ეფექტიანად ჩატარდეს პრევენციული ღონისძიებები და თავიდან იქნას აცილებული მოსავლის შემცირება“, - ზურაბ ჩეკურაშვილი, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი.

2017 წლის 12 ივლისი

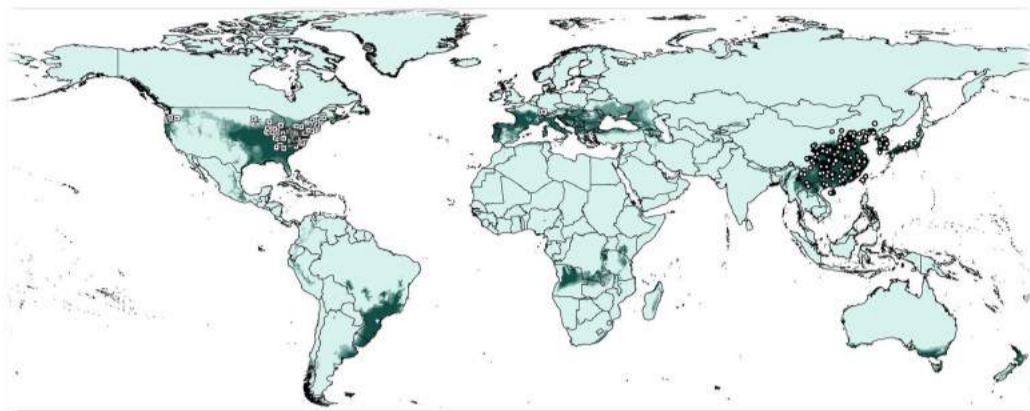
აზიური ფაროსანას სანინააღმდეგო ღონისძიებების მიმდინარეობასა და მეთხილეობის დარგში შექმნილ ვითარებაზე გურიის სამხარეო ადმინისტრაციაში გამართულ შეხვედრაზე, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსმა ზურაბ ჩეკურაშვილმა ექსპორტიორებს და თხილის გადამამუშავებელი კომპანიების წარმომადგენლებს აზიური ფაროსანას სანინააღმდეგო ღონისძიებების მიმდინარეობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მიაწოდა.

„აზიური ფაროსანას სანინააღმდეგო ღონისძიებების პირველი ეტაპი წარმატებით დასრულდა. განმეორებით ჩატარებული მონიტორინგის შედეგად, მავნებლის გავრცელება შემცირებულია, რაც ღონისძიებების ეფექტიანობას კიდევ ერთხელ ადასტურებს. სურსათის ეროვნული სააგენტო აზიურ ფაროსანასთან დაკავშირებით მონიტორინგს კვლავ გააგრძელებს. გაგრძელდება აქტიური კომუნიკაცია ფერმერებთან“, - ზურაბ ჩეკურაშვილი, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი.

ერთად ვებრძვით აზიურ ფაროსანას

2017 წლის 15 აგვისტო

ახალი ინვაზიური მავნებელი, აზიური ფაროსანა - ყავისფერი, მარმარა სუნიანი ბაღლინჯო (halyomorpha halys) - სასოფლო-სამეურნეო, ტყის და დეკორატიული კულტურების საშიშ მავნებელს წარმოადგენს. მავნებელი აზიანებს 200 სახეობის მცენარეს, მათ შორის, ხეხილოვან კულტურებს, თხილს, ვაშს, კენკრას და სხვა. ძლიერი გავრცელების დროს ზარალმა შეიძლება მოსავლის ღირებულების 70% შეადგინოს.

- მავნებლის სამშობლოა სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის ქვეყნები: იაპონია, ჩინეთი, კორეა. მავნებელი 2001 წელს დაფიქსირდა აშშ-ში. მავნებლის მიერ აშშ სოფლის მეურნეობისათვის მიყენებულმა ზარალმა 21 მლრდ დოლარი შეადგინა https://en.wikipedia.org/wiki/Brown_marmorated_stink_bug
- აზიური ფაროსანა დასავლეთ საქართველოში 2016 წელს გავრცელდა და განსაკუთრებული ზიანი მეთხილეობის დარგს მიაყენა.
- 2016 წლის ბოლოს, აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მხარდაჭერით, ვითარების ადგილზე შესწავლის მიზნით, საქართველოში ჩამოვიდნენ მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგები ამერიკის შეერთებული შტატებიდან და ევროპის იმ ქვეყნებიდან, სადაც მავნებელთან ბრძოლის გამოცდილება გააჩნიათ. უცხოელ სპეციალისტებთან ერთად შემუშავდა მავნებელთან ბრძოლის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა, რომელიც სამ ძირითად მიმართულებას - მონიტორინგს, საინფორმაციო კამპანიას და ქიმიური წამლობის ღონისძიებებს მოიცავს https://www.facebook.com/pg/National.Food.Agency/photos/?tab=album&album_id=1269271593108733
- დაგეგმილი ღონისძიებების მიზანს წარმოადგენს მავნებლის პოპულაციის შემცირება
- აზიური ფაროსანას გავრცელების არეალის განსაზღვრის და შემდგომში წამლობის ღონისძიებების დაგეგმვის მიზნით, დასავლეთ საქართველოსა და აჭარაში, დამონტაჟდა 21 ათასი დამჭერი ხაფანგი-ფერომონი https://www.facebook.com/pg/National.Food.Agency/photos/?tab=album&album_id=1326452664057292
- https://www.facebook.com/pg/National.Food.Agency/videos/?ref=page_internal საინფორმაციო კამპანიის ფარგლებში, მოსახლეობის მაქსიმალური ინფორმირებულობის მიზნით, აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების

ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მხარდაჭერით, მომზადდა და გავრცელდა საინფორმაციო მასალები, ცენტრალურ და ადგილობრივ ტელეარხებზე განთავსდა საინფორმაციო ვიდეორგოლი https://www.facebook.com/pg/National.Food.Agency/videos/?ref=page_internal

- თხილის ბაღებში მავნებლის საწინააღმდეგო შეწამვლითი ღონისძიებები, 12 ივნისს დაიწყო და 10 ივლისამდე გაგრძელდა
- წამლობა 53 000 ჰექტარ ფართობზე ჩატარდა და 351 სოფელი მოიცვა https://www.facebook.com/pg/National.Food.Agency/photos/?tab=album&album_id=1364936016875623 https://www.facebook.com/pg/National.Food.Agency/photos/?tab=album&album_id=1363062647062960
- ქიმიური წამლობისას გამოყენებული იყო ბიფენტრინის ჯგუფის პრეპარატი, რომელიც რეკომენდებულია მსოფ-

ლიოს წამყვანი ენტომოლოგების მიერ და გამოცდილია საქართველოში

- აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებების შედეგად, თხილის ბაღებში მავნებლის გავრცელების არეალი მაქსიმალურად შემცირდა
- აზიური ფაროსანას პარალელურად, კლიმატური პირობების და უხვი ნალექის გამო, თხილის პლანტაციებში გავრცელდა სოკოვანი დაავადებაც, რამაც ასევე გამოიწვია თხილის მოსავლის დაზიანება და, შედეგად, შემცირება
- აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებების ფარგლებში, თხილის პლანტაციების მიმდებარე ფართობებზე აქტიურად მიმდინარეობს შეწამვლითი სამუშაოები ზუგდიდის, აბაშის, მარტვილის, ხობის და სამტრედიის მუნიციპალიტეტებში. საერთო ჯამში დაგეგმილია 30 ათასამდე ჰექტარის შეწამვლა.

2017 წლის 16 აგვისტო

აზიურ ფაროსანასთან დაკავშირებით დასავლეთ საქართველოში არსებულ ვითარებას პენსილვანიის უნივერსიტეტის პროფესორი გრეგ კრავჩუკი ადგილზე გაეცნო. ამერიკის წამყვანი ენტომოლოგი საქართველოს, სურსათის ეროვნული სააგენტოს ინიციატივით და აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მხარდაჭერით ეწვია.

სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსმა ზურაბ ჩეკურაშვილმა, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) და ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებმა, ამერიკელ პროფესორთან ერთად ზუგდიდის და აბაშის მუნიციპალიტეტებში მავნებლისგან დაზიანებული ფართობები და სიმინდის ყანები დაათვალიერეს.

გრეგ კრავჩუკი პენსილვანიის უნივერსიტეტის პროფესორი, ენტომოლოგია, რომელიც აზიური ფაროსანას (halyomorpha halys) ბიოლოგიის შესწავლაზე, მისი გავრცელების და ბრძოლის ღონისძიებებზე მუშაობს ამერიკის შეერთებულ შტატებში, სადაც აღნიშნული მავნებელი 2001 წელს დაფიქსირდა და 2010 წელს აშშ სოფლის მეურნეობას 21 მლრდ დოლარის ოდენობის ზარალი მიაყენა.

აზიური ფაროსანა საქართველოში 2016 წელს გავრცელდა და განსაკუთრებული ზიანი მეთხილეობის დარგს მიაყენა. შექმნილ ვითარებასთან დაკავშირებით, 2016 წლის ბოლოს, სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ, აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (US-

AID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მხარდაჭერით, საქართველოში მოიწვია მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგი ამერიკის შეერთებული შტატებიდან გრეგ კრავჩუკი და სპეციალისტები ევროპის იმ ქვეყნებიდან, სადაც მავნებელთან ბრძოლის გამოცდილება გააჩნიათ. უცხოელ სპეციალისტებთან ერთად შემუშავდა მავნებელთან ბრძოლის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა, რომელიც სამ ძირითად მიმართულებას - მონიტორინგს, საინფორმაციო კამპანიას და ქიმიური წამლობის ღონისძიებებს მოიცავს.

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგოდ სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ წამლობა 53 000 ჰექტარ ფართობზე ჩატარა. შეწამვლითი სამუშაოები გრძელდება და თხილის პლანტაციების მიმდებარე ფართობებზე ზუგდიდის, აბაშის, მარტვილის, ხობის და სამტრედიის მუნიციპალიტეტებში აქტიურად მიმდინარეობს. მეორე ეტაპზე, საერთო ჯამში დაგეგმილია 50 ათასამდე ჰექტარის შეწამვლა.

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

2017 წლის 17 აგვისტო

სამგრელო-მემო სვანეთის სახელმწიფო რწმუნებულის ადმინისტრაციაში, აზიურ ფაროსანასთან დაკავშირებით, რეგიონში არსებულ ვითარებასა და გატარებულ ღონისძიებებზე ამერიკელ ექსპერტთან ერთად იმსჯელეს. შეხვედრაზე ხაზგასმით აღინიშნა, რომ სახელმწიფოს მიერ მთელი რიგი ღონისძიებები რომ არ გატარებულიყო მავნებლის საწინააღმდეგოდ, შედეგი იქნებოდა კატასტროფული. მავნებლებელი არა მარტო დასავლეთ საქართველოში, არამედ ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე გავრცელდებოდა და პრაქტიკულად ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურას გაანადგურებდა.

სახელმწიფო რწმუნებულის სამეგრელო-მემო სვანეთის რეგიონში ლევან შონია, სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე გიორგი ხანიშვილი და სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი ზურაბ ჩეკურაშვილი მეთხილეობის დარგის წარმომადგენლებს, მცირე და მსხვილ ფერმერებს შეხვდნენ. შეხვედრის ფარგლებში წარმოდგენილი იყო ინფორმაცია მავნებელთან ბრძოლის ღონისძიებების შესახებ.

„დღეს აზიური ფაროსანა არის გამონვევა სოფლის მეურნეობის სექტორისთვის და სახელმწიფომ ამ მიმართულებით მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა. შეიქმნა ეფექტიანი მონიტორინგის სისტემა და მავნებლის საწინააღმდეგო წამლობა პირველ ეტაპზე 53 ათას ჰექტარ თხილის ფართობზე ჩატარდა. თუმცა მავნებლის კვლავ გავრცელების გამო საჭირო გახდა დამატებითი ღონისძიებების ჩატარება. ამ ეტაპზე სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტები, ადგილობრივ ხელისუფლებასთან თანამშრომლობით მავნებლის გავრცელების კერებში შეწამვლით სამუშაოებს აქტიურად ახორციელებენ. ამასთან მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგების ჩართულობით მიმდინარეობს მონიტორინგი, რაც სამომავლოდ ღონისძიებების ეფექტიანად დაგეგმვასა და განხორციელებაში გვეხმარება“, - გიორგი ხანიშვილი, სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე.

ვენსილვანიის უნივერსიტეტის პროფესორმა, წამყვანმა ენტომოლოგმა გრეგ კრავჩუკმა ფერმერებს გამოცდილება გაუზიარა და განაცხადა, რომ სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ განხორციელებული სამუშაოები იყო დროული და ეფექტიანი.

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებები, ქიმიური წამლობა, რთული კლიმატური პირობების მიუხედავად დადგენილ ვადებში ჩატარდა, თუმცა უხვი ნალექების გამო თხილში განვითარდა სხვა სოკოვანი დაავადებები, რამაც მოსავლის დაზიანება და შემცირება განაპირობა და რაც ფერმერების მხრიდან კომპლექსურ წამლობით ღონისძიებების ჩატარებას საჭიროებს.

2017 წლის 19 აგვისტო

სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა აზიურ ფაროსანასთან დაკავშირებით არსებულ ვითარებაზე ინფორმაცია მოისმინა.

გაფართოებული შეხვედრა მინისტრის მოადგილეების მონაწილეობით სოფლის მეურნეობის სამინისტროში გაიმართა. სურსათის ეროვნული სააგენტოსა და აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტის (REAP) მიერ წარმოდგენილი იყო ანგარიში განხორციელებული ღონისძიებების შესახებ. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ სურსათის ეროვნული სააგენტოს შესაბამისი ტექნიკა და სპეციალისტები მავნებლის გავრცელების კერებში სრულად არიან მობილიზებული. გატარებული ღონისძიებების შედეგად, მავნებლის გავრცელების არეალი არ გაზრდილა და ლოკალიზებულია მხოლოდ დასავლეთ საქართველოში. როგორც მონვეულმა ექსპერტმა ვენსილვანიის უნივერსიტეტის პროფესორმა გრეგ კრავჩუკმა შეხვედრაზე აღნიშნა, აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლა გრძელვადიანი პროცესია და რომ არა სახელმწიფოს მიერ გატარებული ღონისძიებები, შედეგი გაცილებით მძიმე იქნებოდა.

მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებების ეფექტიანობისთვის უმნიშვნელოვანესია ფერმერების ჩართულობა მავნებელთან ბრძოლის ღონისძიებებში.

სოფლის მეურნეობის მინისტრის ლევან დავითაშვილის განცხადებით, აზიური ფაროსანა მნიშვნელოვანი გამოწვევაა სოფლის მეურნეობის სექტორისთვის და სახელმწიფო თანმიმდევრულ და სისტემურ ღონისძიებებს ახორციელებს.

როგორც მინისტრმა აღნიშნა, პრობლემის მოგვარების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია ფერმერებთან ეფექტიანი კომუნიკაცია და ბრძოლის მეთოდების შესახებ მაქსიმალურად ამომწურავი ინფორმაციის მიწოდება.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროში გამართულ შეხვედრას გარემოს დაცვის სამინისტროს და სამეცნიერო წრეების წარმომადგენლებიც ესწრებოდნენ.

2017 წლის 24 აგვისტო

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებების მეორე ეტაპი აქტიურად მიმდინარეობს.

სურსათის ეროვნული სააგენტოს ტექნიკა სრულად არის მობილიზებული. მავნებლის გავრცელების კერებში ინტენსიურად მუშაობს 7 ერთეული ამერიკული თერმული ნისლის გენერატორი, 6 ერთეული იტალიური სამანქანე შემასხურებელი და 2 იტალიური სატრაქტორო აგრეგატი.

თერმული ნისლის ტექნოლოგიით უკვე დამუშავდა 6240 ჰა საკარმიდამო ნაკვეთები სამტრედიის, აბაშაში, ხობში, მარტვილში, სენაკში, ზუგდიდსა და ლანჩხუთში. აბაშის მუნიციპალიტეტში სატრაქტორო აგრეგატებით დამუშავებულია 800 ჰექტარი ფართობი, სამანქანე აგრეგატებით - 1265 ჰა.

ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებებში ჩაერთო მაღალი წარმადობის დისპერსიული აეროზოლური შემასხურებელი, რომელსაც დღეში ასეულობით ჰექტრის სიმინდის მასივის დამუშავება შეუძლია.

ბრძოლის ღონისძიებების მეორე ეტაპზე სულ 50 ათასი ჰექტრის დამუშავებაა დაგეგმილი.

2017 წლის 31 აგვისტო

ქიმიური წამლობა ლანჩხუთის და ოზურგეთის მუნიციპალიტეტების სოფლებში (გურიანთა, სოფელი ოზურგეთი, ნიგოთი, შუხუთი, ჩიბათი, ლესა, ჩოჩხათი, სუფსა და ნიგვზიანი) ინტენსიურად მიმდინარეობს. სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების მიერ ამ დროისთვის 2 ათასამდე ჰექტარი ფართობია შეწამვლილი და წინასწარი მონაცემებით, 3 ათასამდე ჰექტრის დამუშავებაა დაგეგმილი. მავნებლის გავრცელების კერები და საკარმიდამო ნაკვეთები თერმული ნისლის ტექნოლოგიით და სამანქანე აგრეგატებით მუშავდება.

„აზიური ფაროსანა გამონვევაა აგრარული სექტორისთვის და მნიშვნელოვანია ის ღონისძიებები, რომლებსაც სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტები ატარებენ, მათ შორის გურიის რეგიონში. ღონისძიებების პირველ ეტაპზე ჩატარებული და ამჟამად მიმდინარე წამლობის შედეგად ფაროსანას პოპულაცია შემცირდა, თუმცა, მავნებელთან ბრძოლა გრძელვადიანი პროცესია და ჩვენ ვაგრძელებთ წამლობას. ამასთან, მნიშვნელოვანია მოსახლეობის ჩართულობა და აქტიურობა, რაც წამლობის გარდა მექანიკური ღონისძიებების გატარებასაც გულისხმობს,“ - ზურაბ ჩეკურაშვილი, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი.

სახელმწიფო რწმუნებულის ადმინისტრაცია და ადგილობრივი მუნიციპალიტეტები აქტიურად არიან ჩართულები იმ მასშტაბურ ღონისძიებებში, რომლებიც აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგოდ ტარდება.

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

2017 წლის 2 სექტემბერი

სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა სამეგრელოს რეგიონში სიმინდის და თხილის ფართობები დაათვალიერა და ადგილობრივ ფერმერებს შეხვდა. ლევან დავითაშვილმა შექმნილი ვითარების შესახებ ინფორმაცია ფერმერებისგან პირადად მოისმინა და თხილის გადამამუშავებელი საწარმოშიც გამართა შეხვედრა.

„აზიური ფაროსანა რთულად დასამარცხებელი მავნებელია. ჩვენ ერთობლივი ძალებით უნდა ვებრძოლოთ მავნებელს. სახელმწიფოს აქვს მრავალწლიანი სამოქმედო გეგმა. ადგილზე მობილიზებულია ტექნიკა და სამუშაოები ინტენსიურად მიმდინარეობს. მოსახლეობაც მზად არის აქტიურად ჩაერთოს მავნებელთან ბრძოლის პროცესში. პირველ ეტაპზე მავნებლის საწინააღმდეგოდ დამუშავდა თხილის ფართობები და თანმიმდევრულად ჩატარდება სხვა კულტურებშიც. ღონისძიებები წლის ბოლომდე გაგრძელდება რათა მომავალი წლისთვის მავნებლის პოპულაცია შევამციროთ“, - ლევან დავითაშვილი, სოფლის მეურნეობის მინისტრი.

მავნებელთან ბრძოლას პირველ ეტაპზე 53 ათასამდე ჰექტარი თხილის ფართობი შეინამლა. ღონისძიებების მეორე ეტაპზე კი 20 ათასამდე ჰექტარია უკვე დამუშავებული და სულ 50 ათასამდე ჰექტარს შენამვლავს დაგეგმილი. ქიმიური ნამლობა მიმდინარეობს ზუგდიდის, სამტრედიის, აბაშის, ხობის, მარტვილის, სენაკის, ლანჩხუთის და ოზურგეთის მუნიციპალიტეტების სოფლებში. რეგიონში სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალური ტექნიკაა მობილიზებული. მავნებლის გავრცელების კერებში ინტენსიურად მუშაობს 7 ერთეული ამერიკული თერმული ნისლის გენერატორი, 6 ერთეული იტალიური სამანქანე შემასხურებელი და 2 იტალიური სატრაქტორო აგრეგატი. საკარმიდამო ნაკვეთები და ნათესი ფართობები თერმული ნისლის ტექნოლოგიის გამოყენებით და სამანქანე აგრეგატებით მუშავდება. მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებებში აგრეთვე ჩართულია მაღალი წარმადობის დისპერსიული აეროზოლური შემასხურებელი, რომელსაც დღეში ასეულობით ჰექტარი სიმინდის მასივის დამუშავება შეუძლია. მუდმივად მიმდინარეობს მონიტორინგი და ფართობებში ყოველ 50 მეტრში დამონტაჟებულია მწერის დამჭერი ფერომონიანი ხაფანგები. ზუგდიდში სურსათის ეროვნული სააგენტოს შენობაში შექმნილია მავნებელთან ბრძოლის დროებითი შტაბი.

2017 წლის 5 სექტემბერი

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებები ინტენსიურად მიმდინარეობს სამეგრელოს, გურიისა და იმერეთის რეგიონებში, სადაც სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალური ტექნიკა და სპეციალისტები არიან მობილიზებული.

ნამლობა ეტაპობრივად ხორციელდება სხვადასხვა მუნიციპალიტეტში. ფართობები მუშავდება თერმული ნისლითა და სატრაქტორო დანადგარების გამოყენებით.

4 სექტემბერს ქიმიური ნამლობა ჩატარდა და დამუშავდა:

გურია

• ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტი: სოფ. ღრმაღელე - 180ჰა, სოფ. ჭყონაგორა - 75ჰა, სოფ. შუხუთი - 115ჰა

• ოზურგეთის მუნიციპალიტეტი: სოფ. ნაგომარი -15 ჰა, სოფ. შრომა - 120 ჰა

სამეგრელო

• აბაშის მუნიციპალიტეტი: სოფ. ანჯელი- 326 ჰა, სოფ. წყემი - 60 ჰა, სამიქაო - 60 ჰა.

• სენაკის მუნიციპალიტეტში: სოფ. ზანა - 30 ჰა; ხორი - 60 ჰა, ნოქალაქევი - 30 ჰა.

იმერეთი

• სამტრედიის მუნიციპალიტეტის სოფლებსა და ხონის მუნიციპალიტეტის სოფელ გუბში შეინამლა 4660 ჰექტარი ფართობი.

2017 წლის 7 სექტემბერი

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებების განხორციელების მიზნით დასავლეთ საქართველოში სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დამატებითი ტექნიკაა მობილიზებული. მავნებლის გავრცელების კერებში მთლიანად 30 ერთეული სპეციალური ტექნიკა (თერმული ნისლის გენერატორები, სამანქანე შემასხურებლები, სატრაქტორო აგრეგატები, მაღალი წარმადობის დისპერსიული აეროზოლური შემასხურებელი) მუშაობს. მთლიანად დამუშავებული ფართობების რაოდენობა 82 500 ჰექტარს შეადგენს. მათ შორის პირველ ეტაპზე 53 000 ფართობია დამუშავებული, ხოლო მეორე ეტაპზე ნამლობა უკვე ჩატარდა 29 500 ჰექტარ ფართობზე: სამეგრელოში - 20 240 ჰექტარი, გურიაში - 4600 ჰექტარი, იმერეთში - 4660 ჰექტარი.

ქიმიური ნამლობა ყოველდღიურ რეჟიმში მიმდინარეობს.

5 სექტემბერს მავნებლის საწინააღმდეგოდ ფართობები დამუშავდა შემდეგ მუნიციპალიტეტებსა და სოფლებში:

გურია

• ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტი:

• სოფ. ღრმაღელე - 210 ჰა, სოფ. ჩოლობარგი - 65 ჰა, სოფ. შუხუთი - 30 ჰა,

• ოზურგეთის მუნიციპალიტეტი:

• სოფ. შრომა - 120 ჰა, სოფ. ძიმიტი - 45 ჰა,

• ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტი:

• სოფ. ამაღლება -180 ჰა

სამეგრელო

• ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი:

• სოფ. ცვანე-393 ჰა, სოფ. ჭითანყარი-40 ჰა, სოფ. ხეცერა-120 ჰა, სოფ. ხურჩა-75ჰა, სოფ. ჭიხაშყარი-210 ჰა, სოფ. ჯუმი-120 ჰა, ზუგდიდი -30 ჰა

• ჩხოროწყუს მუნიციპალიტეტი:

• სოფ. კირცხი-235, სოფ. ლესიჭინე-205 ჰა

• წალენჯიხის მუნიციპალიტეტი:

• სოფ. ობუჯი-150 ჰა

• აბაშის მუნიციპალიტეტი

• სოფ. ანჯელი-370 ჰა, სოფ. წყემი-35 ჰა სამტრედიის და ხონის მუნიციპალიტეტებში 4600 ჰექტარია დამუშავებული.

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

2017 წლის 11 სექტემბერი

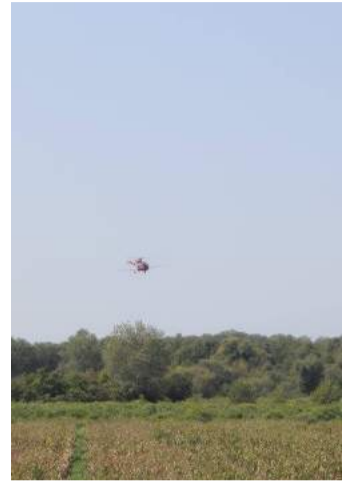
აზიური ფაროსანასთან ბრძოლის ღონისძიებების მიმდინარეობას სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე გიორგი ხანიშვილი ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების და საინფორმაციო საკონსულტაციო სამსახურების წარმომადგენლებს, ასევე, მავნებელთან ბრძოლის მიზნით შექმნილი საკოორდინაციო დროებითი შტაბის წევრებს, სამეგრელო-ზემო სვანეთის სამხარეო ადმინისტრაციაში შეხვდა. მავნებლის წინააღმდეგ გატარებული ღონისძიებების პარალელურად გაფართოებულ შეხვედრაზე ყურადღება გამახვილდა იმ დაგეგმილ ღონისძიებებზე, რომლებსაც სახელმწიფო დასავლეთ საქართველოში და კონკრეტულად სამეგრელოში გეგმავს. სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ გიორგი ხანიშვილმა ხაზგასმით აღნიშნა, მავნებლის პოპულაციის შემცირების და ლოკალიზების თვალსაზრისით სახელმწიფოს მიერ განხორციელებული ღონისძიებების მნიშვნელობა.

„სახელმწიფო აგრძელებს მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებებს, რომლის ფარგლებშიც დაგეგმილია, როგორც ღონისძიებების მასშტაბურობის გაზრდა, ასევე მოსახლეობასთან აქტიური კომუნიკაცია, რაშიც ყველა რეგიონის ჩართულობა უმნიშვნელოვანესია“, - გიორგი ხანიშვილი, სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე.

დასავლეთ საქართველოში მავნებლის საწინააღმდეგოდ, სულ 83 ათას ჰექტარამდე ფართობია დამუშავებული. სამეგრელოს, გურიის და იმერეთის რეგიონებში, ინტენსიურად მუშაობს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და სურსათის ეროვნული სააგენტოს 30 ერთეული სპეციალური ტექნიკა, რომელიც საკარმიდამო ნაკვეთებს და ნათეს ფართობებს თერმული ნისლის ტექნოლოგიითა და სამანქანე აგრეგატებით ამუშავებს. მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებებში ჩართულია ასევე მაღალი წარმადობის დისპერსიული აეროზოლური შემასხურებელი, რომელსაც დღეში ასეულობით ჰექტარი სიმინდის მასივის დამუშავება შეუძლია.

2017 წლის 13 სექტემბერი

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებებში ავიაცია ჩაერთო.

აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების ფარგლებში, ავიაციის მეშვეობით უკვე შეინამლა აბაშის მუნიციპალიტეტის სოფელ ანუელში არსებული ფართობები და სიმინდის ნათესები. სამეგრელო-გურიის საზღვარზე ის ტერიტორიები, სადაც შესაძლებელია ავიაციის გამოყენება, ეტაპობრივად დამუშავდება.

ღონისძიებები საავიაციო შენამვლითი სამუშაოების წესების სრული დაცვით ტარდება. ავიაციით შენამვლითი სამუშაოების განხორციელებისას, აუცილებელია უსაფრთხოების შესაბამისი ზომების დაცვა, რის შესახებაც ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების მეშვეობით მოსახლეობა წინასწარ იქნება ინფორმირებული.

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგო ღონისძიებები უცხოელი ექსპერტების ჩართულობით მომზადებული სტრატეგიის შესაბამისად ხორციელდება. სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის თანახმად, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სურსათის ეროვნული სააგენტო ქიმიურ წამლობას საკარმიდამო ნაკვეთებსა და დასახლებული პუნქტების მიმდებარედ არსებულ ნარგავებში ივნიდან ატარებს. მას შემდეგ, რაც მავნებლის გავრცელება ისეთ დიდ მასივებში აღინიშნა, სადაც შესაძლებელია საავიაციო წამლობის ჩატარება, ღონისძიებებში ავიაცია ჩაერთო.

პარალელურად, იქ სადაც საავიაციო სამუშაოების ჩატარება შეუძლებელია, მავნებლის წინააღმდეგ შენამვლითი ღონისძიებები სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და სურსათის ეროვნული სააგენტოს სპეციალური ტექნიკით, სამანქანე აგრეგატებით გრძელდება.

ამ ეტაპზე, აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგოდ 83 ათასამდე ჰექტარი ფართობია დამუშავებული.

ვებრძოლოთ

აზიურ ფაროსანას

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

USAID REAP
ამერიკელი ხალხისა

სურსათის პროვინციული სააგენტო

რა არის აზიური ფაროსანა და როგორ ვებრძოლოთ

აზიური ფაროსანა (*Halyomorpha Halys*) საქართველოში პირველად 2015 წელს დაფიქსირდა. მავნებელმა 2016 წელს თბილისის მოსავლის მნიშვნელოვანი ზარალი გამოიწვია და გარკვეულწილად სიმინდის დაზიანება გარდა ამ კულტურებისა, ფაროსანა აზიანებს ხეხილოვან, კენკროვან და ბოსტნეულ კულტურებს, განსაკუთრებით ატამს, ვაშლატამას, ვაშლს, მსხალს, ყოლოს, პომიდორს, წიწკას და მწესუმწირას. მავნებლის ძლიერი გავრცელების დროს მოსავლის დანაკარგებმა შესაძლოა 70%-ს მიაღწიოს.

აზიური ფაროსანა იმაგო (ზრდასრული ფორმა)

აზიური ფაროსანა გაზაფხულზე - აპრილის ბოლოს, მაისის დასაწყისიდან მცენარეზე სახლდება და მავნეობას გვიან შემოდგომამდე აგრძელებს. მავნებელი იკვებება ფოთლის, ყლორტისა და ნაყოფის წვენი. ფაროსანა ხორთუმი მემკვობით ხვრეტს ახალშემოსული თხილის ნაჭუჭს, ათხელებს ნაყოფის შიგთავსს და წარმოქმნის კორპისებრ ლპობად ლაქებს.

- ფაროსანას მიერ დაზიანებული ხეხილის ნაყოფი დეფორმირდება, დაზიანების ადგილებში ვითარდება ყავისფერი ლაქები და ხილი საკვებად გამოუსადეგარი ხდება.
- ფაროსანა ტაროს რძისებრ სიმინდებში შესვლის პერიოდში სიმინდზე გადადის. ის ინტენსიურად ჩხვლავს სიმინდის ფუჩქს და აზიანებს მარცვალს.
- მავნებელი გამოსაზამთრებლად შედის საცხოვრებელ სახლებში, ფარეხებში, ცხოველთა სადგომებში, ფარდულეებში; ძვრება ნაპრალებში, სხვენებში.
- კარისა და ფანჯრის ღრიტოებში, ასევე, ბაღებსა და ტყეში ჩამოცვნილი ფოთლების სქელი ფენის ქვეშ და ხეების ფულურებში.

გამოსაზამთრების შემდეგ აპრილის ბოლოს-მაისის დასაწყისში, აზიური ფაროსანა გამოდის, იწყებს მცენარეებით კვებას და კვერცხდებს. აზიური ფაროსანა სულ 200-მდე კვერცხს დებს, მათ შორის ერთ კერაში 30-მდე კვერცხს ძირითადად ფოთლის ქვედა მხარეს ჯგუფებად. კვერცხი თეთრი ფერისაა და გამოჩვენებს წინ იღებს ოქროსფერ შეფერილობას.

4-5 დღეში იჩვენებენ მონითალო ნიშნები (მატლები), რომლებიც ფერს თანდათან იცვლიან (მეორე ასაკში მოშავო, ხოლო შემდგომ - მოთეთრო-ყავისფერი ხდება), 5 ასაკის გავლის შემდეგ გადაიქცევიან ზრდასრულ მავნებლად - იმაგოებად; 50-55 დღეში აღწევენ ზრდასრულ ასაკს, რომლის ზომა 12-17 მმ-ია. ფაროსანას ახასიათებს განიერი, ყავისფერი, მარმარილოსებრი ტექსტურა, ხოლო ფეხებზე, მუცლის კიდეებსა და ულვაშებზე - თეთრი ზოლები.

ყურადღებით დაათვალიერეთ თხილნარი და სხვა მცენარეები!

აღმოჩენის შემთხვევაში ფაროსანას კვერცხების კრები მექანიკურად გაანადგურეთ! (იხ. მექანიკური ღონისძიებები)

როგორ უნდა ჩატარდეს მიმდინარე ნამლობა და რა სახის პრეპარატები რეკომენდებული?

ქიმიური პრეპარატების შესულება უნდა ჩატარდეს მათი გამოყენების წესების და ლოდინის პერიოდის მკაცრი დაცვით.

- მავნებლის წინააღმდეგ გამოიყენება საქართველოში რეგისტრირებული სინთეზური პირეტროიდებისა და ნეონიკოტინოიდების ჯგუფის ინსექტიციდები. საერთაშორისო სამეცნიერო კვლევების მიხედვით და ამერიკელი მეცნიერების გამოცდილებით, აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ყველაზე ეფექტიანია პირეტროიდული ჯგუფის ბიფენტრინის შემცველი პრეპარატები, რომელთაგანაც საქართველოს ბაზარზე ხელმისაწვდომია: ტალსტარი, მონდერი, ინსეკარი და კურა-კურა. პრეპარატების ხარჯის ნორმაა 0.6-1ლ/ ჰექტარზე.

ფაროსანას წინააღმდეგ ასევე გამოიყენება შემდეგი დასახელების ინსექტიციდები: პირინექს სუპერი (ბიფენტრინი+ქლორპირიფოსი) - 0,8- 1,5ლ/ჰა; ანტიბრუმი (ბიფენტრინი+იმიდაკლოპრიდი) - 1კგ/ჰა; ნურელ დ (ქლორპირიფოსი+ ციპერმეტრინი) - 0,4-1 ლ/ჰა; ეფდალ-ფოსეტრინი (ქლორპირიფოსი+ ციპერმეტრინი) - 0,4 ლ/ჰა; არივო (ციპერმეტრინი) - 0,2 ლ/ჰა; აქტარა (თიამეტოქსამი) - 0,12-0,14 კგ/ჰა; კონფიდორ მაქსი (იმიდაკლოპრიდი) - 0,1 კგ/ჰა და სხვა ზემოაღნიშნული ჯგუფების პრეპარატები **რეოდის და რა პერიოდულობით უნდა ჩატარდეს ნამლობა?**

მნიშვნელოვანია რომ ხეხილისა და თხილის ბაღებში მაისიდან დაიწყოს ინტენსიური დაკვირვება მასპინძელ მცენარეებზე

- პირველი ნამლობა ტარდება ნიშნების მასიური გამოჩენის შემდეგ, კოლხეთის დაბლობზე - ივნისის დასაწყისში, ხოლო მაღალი ზონის ადგილებში - შედარებით მოგვიანებით. ინსექტიციდების შესულება ძირითადად ტარდება თხილნარებში, რადგან ამ პერიოდისათვის მავნებელი უპირატესად ამ კულტურაზე დასახლებული. ამავე პერიოდში ტარდება შესულება ნაყოფისმომცემ ხეხილოვან და ბოსტნეულ კულტურებზე
- მეორე ნამლობა ზემოჩამოთვლილ კულტურებზე ტარდება ივნისის ბოლოს - ივლისის დასაწყისში
- მესამე ნამლობა ტარდება თხილის მოსავლის ადების შემდეგ
- მეოთხე ნამლობა ტარდება სიმინდის და სხვა ნათესებში გავრცელებულ მავნებელზე ივლისის ბოლოს, აგვისტოს დასაწყისში
- მეხუთე ნამლობა ტარდება სიმინდის ნათესებში საჭიროების მიხედვით.

მოარიდეთ ფუტკარი ქიმიურ ნამლობას, არ გამოუშვათ ნამლობიდან რამდენიმე საათის განმავლობაში სკვებიდან, შესულება ჩაატარეთ დილის და საღამოს საათებში!

2017 წლის გამოცდილებამ აჩვენა, რომ სათანადო სიფრთხილის გამოჩენისას, ფაროსანას წინააღმდეგ რეკომენდებული პრეპარატების რეგლამენტების დაცვით ჩატარებული ნამლობა ფუტკრისთვის საშიშროებას არ წარმოადგენს.

როგორ ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას საცხოვრებელ სახლებსა და შენობებში

- მავნებელი გამოსაზამთრებლად ინაცვლებს საცხოვრებელ სახლებსა და დახურულ შენობებში.
 - მავნებელთან ბრძოლა ამ ფაზაში თავშესაფარი ადგილებიდან უნდა დაიწყოს.
- მსოფლიოს ექსპერტების რეკომენდაციით, არსებობს მავნებელთან ბრძოლის მექანიკური მეთოდები, რომლებიც მოსახლეობის მიერ აქტიურად გამოიყენება ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და სხვა ქვეყნებში.

ბრძოლის მექანიკური ღონისძიებები

1. მზადდება მარტივი კონსტრუქციის მუყაოს ან სხვა მასალის თავშესაფარი, რომელშიც მჭიდროდ თავსდება კვერცხის ჩასაწყობი მუყაოს ფირფიტები ან მსგავსი მასალა. აღნიშნულ თავშესაფარებს, გამოსაზამთრებლად დაძრული ფაროსანების მოზიდვის მიზნით, ათავსებენ სახლების მახლობლად, ამ გზით აგროვებენ მავნებელს და ანადგურებენ მექანიკურად
2. სახლებში შესულ ფაროსანასთან აუცილებელია მექანიკური ბრძოლა სხვადასხვა მეთოდით (მაგ.: მტვერსასრუტით შეგროვება და განადგურება)
3. აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ასევე ეფექტიანად გამოიყენება ე.წ. „მოზიდე და მოკალის“ მეთოდი. ინსექტიციდით გაუღვნილი ბადე თავსდება ნაკვეთის პერიმეტრზე, სადაც მავნებლის მოზიდვის მიზნით მაგრდება 2-3 ერთეული ფერომონი. ბადესთან კონტაქტის შედეგად ფაროსანა კვდება.
4. ვეგეტაციის პერიოდში ბაღის კიდეზე არსებულ მცენარეზე 5 ან მეტი ფერომონი თავსდება და ტარდება ყოველკვირეული ნამლობა ზემოთხსენებული ინსექტიციდებით.

არ დაიზაროთ ფაროსანასთან მექანიკური ბრძოლა, გახსოვდეთ, რომ ერთი ინდივიდის განადგურება ნიშნავს მოშავალი სვზონისთვის 200-მდე ახალი მწერის მოსპობას!

აზიური ფაროსანას კვერცხი და პირველი-მეორე ასაკის ნიშნები

მავნებლის გამოჩენის შემთხვევაში უნდა ჩატარდეს ქიმიური ნამლობა, რომელიც ეფექტიანი ნიშნის (მატლის) ფაზაში

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცხელი ხაზი 1501
თბილისი 0159, მარშალ გელაშვილის გამზირი N6
WWW.NFA.GOV.GE
ცხელი ხაზი: სამეგრელო - 16600; გურია - 16006; იმერეთი -16601; (ზარი უფასო)
სურსათის უვნებლობა HTTPS://GOO.GL/M160QT; YOUTUBE HTTPS://GOO.GL/UIAMIS

პასუხები კითხვებზე, რომლებსაც ფერმერები ყველაზე ხშირად სვამენ

? რამდენად დროულად ჩაატარა სახელმწიფო ამიური ფაროსანას სანინალმდეგო ღონისძიებები და ქიმიური ნამლობა? ფერმერები ჩივიან რომ ნამლობა დაგვიანდა

მავნებლის სანინალმდეგო ქიმიური ნამლობა მსოფლიოს ნამყვანი ენტომოლოგების რეკომენდაციით დაიგეგმა იმ პერიოდში, როცა მავნებელი იმყოფება იმ ფაზაში, როდესაც პრეპარატი ეფექტიანია. მნიშვნელოვანია რომ ხეხილისა და თხილის ბაღებში მაისიდან დაიწყოს ინტენსიური დაკვირვება მასპინძელ მცენარეებზე მავნებლის გამოჩენის შემთხვევაში უნდა ჩატარდეს ქიმიური ნამლობა, რომელიც ეფექტურია ნიმფის (მატლის) ფაზაში, ანუ მაის-ივნისის პერიოდში. ამიური ფაროსანასთან შენამვლითი პროცედურები ივნისის პირველ ნახევარში დაიწყო. რის სედეგადაც მოავნებლის გავრცელება შემცირებულია, რაც იმას ნიშნავს, რომ ღონისძიებები ეფექტიანი იყო.

? რატომ არ ჩატარდა ნამლობა თხილის ფართობებში მეორედ?

პირველი ნამლობის პროცესი საკმარისი არ არის. თუმცა მეორე და მესამე ნამლობა აღარ განხორციელდა, რადგან არსებობს ნამლობის კონკრეტული წესები და ვადები. იმ რისკების გათვალისწინებით, რომ მეორე და მესამე ნამლობით შესაძლებელი იყო თხილის პესტიციდებით დაბინძურება, რაც ქართულ პროდუქტს ვეროპასა და სხვა ქვეყნებში ქართული თხილის რეალიზებას შეაფერხებდა. მავნებლის ახალი თაობის გამოჩეკვა მოსავლის აღების პერიოდს დაემთხვა. ნამლობის შემდეგ დაყოვნების პერიოდია საჭირო, იმისათვის რომ სურსათი იყოს უსაფრთხო. ამიური ფაროსანას სანინალმდეგო ღონისძიებების მეორე ეტაპიც ასევე აქტიურად მიმდინარეობს.

? თუ ღონისძიებები ამიური ფაროსანას წინააღმდეგ დროულად ჩატარდა, რამ განაპირობა თხილის მოსავლის დაზიანება?

კლიმატური პირობების და უხვი ნალექის გამო, თხილში გავრცელდა სხვა სოკოვანი დაავადებები (ნაცარი, მურა სიდაპლე და ა.შ.), რამაც ასევე გამოიწვია თხილის მოსავლის დაზიანება და, შედეგად, შემცირება. მონვეული ნამყვანი სპეციალისტების შეფასებით, თხილის ნაყოფის დაზიანება დიდ წილად აღნიშნულმა დაავადებებმა განაპირობა, რასაც ასევე დაემატა თხილის ბაღების მოუვლელობა. ამ მიზნით სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ უცხოელი სპეციალისტების ჩართულობით შეიმუშავა საინფორმაციო ბროშურა, სადაც დეტალურად არის განერილი თხილის შენამვლის ვადები, პრეპარატები და ტექნოლოგია

? ნამლობისას გამოყენებული პრეპარატი რამდენად იყო ეფექტიანი?

ქიმიური ნამლობისას გამოყენებული იყო მსოფლიო ნამყვანი ენტომოლოგების მიერ რეკომენდებული და მსოფლიოში ბიფენტრინის ჯგუფის მაღალი ხარისხის პრეპარატები

? როგორ უნდა ჩატარდეს ქიმიური ნამლობა და რა სახის პრეპარატებია რეკომენდებული?

ქიმიური პრეპარატების შესხურება უნდა ჩატარდეს მათი გამოყენების წესების და ლოდინის პერიოდის მკაცრი დაცვით.

მავნებლის წინააღმდეგ გამოიყენება საქართველოში რეგისტრირებული სინთეზური პირეტროიდებისა და ნეონიკოტი-ნოიდების ჯგუფის ინსექტიციდები. საერთაშორისო სამეცნიერო კვლევების მიხედვით და ამერიკელი მეცნიერების გამოცდილებით, ამიური ფაროსანას წინააღმდეგ ყველაზე ეფექტიანია პირეტროიდული ჯგუფის ბიფენტრინის შემცველი პრეპარატები, რომელთაგანაც საქართველოს ბაზარზე ხელმისაწვდომია: ტალსტარი, ზონდერი, ინსეკარი და კურა-კურა. პრეპარატების ხარჯვის ნორმაა 0.6-1ლ/ჰექტარზე.

ფაროსანას წინააღმდეგ ასევე გამოიყენება შემდეგი დასახელების ინსექტიციდები: პირინექს სუპერი (ბიფენტრინი+ქლორპირიფოსი) - 0,8-1,5ლ/ჰა; ანტიბრუმი (ბიფენტრინი+იმიდაკლოპრიდი) - 1კგ/ჰა; ნურელ დ (ქლორპირიფოსი+ციპერმეტრინი) - 0,4-1 ლ/ჰა; ეფდალ-ფოსტერინი (ქლორპირიფოსი+ციპერმეტრინი) - 0,4 ლ/ჰა; არივო (ციპერმეტრინი) - 0,2 ლ/ჰა; აქტარა (თიამეტოქსამი) - 0,12-0,14 კგ/ჰა; კონფიდორ მაქსი (იმიდაკლოპრიდი) - 0,1 კგ/ჰა და სხვა ზემოაღნიშნული ჯგუფების პრეპარატები

? რამდენად უსაფრთხოა გამოყენებული პრეპარატი ფუტკრისთვის და რა უნდა გავითვალისწინოთ ნამლობის პერიოდში?

2017 წლის გამოცდილებამ აჩვენა, რომ სათანადო სიფრთხილის გამოჩენისას, ფაროსანას წინააღმდეგ რეკომენდებული პრეპარატების რეგლამენტების დაცვით ჩატარებული ნამლობა ფუტკრისთვის საშიშროებას არ წარმოადგენს. სპეციალისტების რჩევით მთარიდეთ ფუტკარი ქიმიურ ნამლობას, არ გამოუშვით ნამლობიდან რამდენიმე საათის განმავლობაში სკვბიდან, შესხურება ჩაატარეთ დილის და საღამოს საათებში

? რა პერიოდულობით უნდა ჩატარდეს ნამლობა?

პირველი ნამლობა ტარდება ნიმფების მასიური გამოჩეკვის შემდეგ, კოლხეთის დაბლობზე - ივნისის დასაწყისში, ხოლო მაღალი ზონის ადგილებში - შედარებით მოგვიანებით. ინსექტიციდების შესხურება ძირითადად ტარდება თხილნარებში, რადგან ამ პერიოდისათვის მავნებელი უპირატესად ამ კულტურაზე დასახლებული. ამავე პერიოდში ტარდება შესხურება ნაყოფისმომცემ ხეხილოვან და ბოსტნულ კულტურებზე მეორე ნამლობა ზემოჩამოთვლილ კულტურებზე ტარდება ივნისის ბოლოს - ივლისის დასაწყისში მესამე ნამლობა ტარდება თხილის მოსავლის აღების შემდეგ მეთხე ნამლობა ტარდება სიმინდის და სხვა ნათესებში გავრცელებულ მავნებელზე ივლისის ბოლოს, აგვისტოს დასაწყისში მეხუთე ნამლობა ტარდება სიმინდის ნათესებში საჭიროების მიხედვით.

? გარდა იმისა რომ მავნებელი ამიანებს სასოფლო-სამეურნეო კულტურებს, ასევე შედის საცხოვრებელ სახლებში. ამ შემთხვევაში რა ღონისძიებების გატარებაა საჭირო?

მავნებელი გამოსაზამთრებლად ინაცვლებს საცხოვრებელ სახლებსა და დახურულ შენობებში. მოზამთრე ფაზის წინააღმდეგ ბრძოლა სწორედ თავშესაფარი ადგილებიდან უნდა დაიწყოს და ამ პროცესში უმნიშვნელოვანესია მოსახლეობის ჩართულობა. ერთი ინდივიდის განადგურება ნიშნავს მომავალი სეზონისთვის 200-მდე ახალი მწერის მოსპობას მსოფლიოს ექსპერტების რეკომენდაციით არსებობს მავნებელთან ბრძოლის მექანიკური მეთოდები, რომლებიც მოსახლეობის მიერ აქტიურად გამოიყენება ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და სხვა ქვეყნებში. იხილეთ თანდართული ლინკები

<http://nfa.gov.ge/ge/saxelmwifo-programebi>
<https://www.youtube.com/watch?v=NjBUYE5RdLs>

? რა კულტურებს ამიანებს მავნებელი ?

ამიური ფაროსანა (Halyomorpha Halys) საქართველოში პირველად 2015 წელს დაფიქსირდა. მავნებელმა 2016 წელს თხილის მოსავლის მნიშვნელოვანი ზარალი გამოიწვია და გარკვეულწილად სიმინდიც დააზიანა. გარდა ამ კულტურებისა, ფაროსანა ამიანებს ხეხილოვან, კენკროვან და ბოსტნულ კულტურებს, განსაკუთრებით ატამს, ვაშლატამას, ვაშლს, მსხალს, ჟოლოს, პომიდორს, წინაკას და მშესუმზირას. მავნებლის ძლიერი გავრცელების დროს მოსავლის დანაკარგებმა შესაძლოა 70%-ს მიაღწიოს. ამიური ფაროსანა გაზაფხულზე - აპრილის ბოლოს, მაისის დასაწყისიდან მცენარეზე სახლდება და მავნებლობას გვიან შემოდგომამდე აგრძელებს. მავნებელი იკვებება ფოთლის, ყლორტისა და ნაყოფის წვენი. ფაროსანა ხორთუმი მემვებით ხერვებს ახალშემოსული თხილის ნაჭუჭს, ათხელებს ნაყოფის შიგთავსს და წარმოქმნის კორპისებრ ლპობად ლაქებს. ფაროსანას მიერ დაზიანებული ხეხილის ნაყოფი დეფორმირდება, დაზიანების ადგილებში ვითარდება ყავისფერი ლაქები და ხილი საკვებად გამოუსადეგარი ხდება. ფაროსანა სიმინდზე გადადის ტაროს რძისებრ სიმინდში შესვლის პერიოდში. ის ინტენსიურად ჩხვლავს სიმინდის ფუჩეჩს და ამიანებს მარცვალს. მავნებელი გადასაზამთრებლად შედის საცხოვრებელ სახლებში, ფარეხებში, ცხოველთა სადგომებში, ფარდულებში; ძვრება ნაპრალებში, სხვენზე, კარისა და ფანჯრის ღრიჭოებში, ასევე, ბაღებსა და ტყეში ჩამოცვენილი ფოთლების სქელი ფენის ქვეშ და ხეების ფულუროებში.

? არის თუ არა შესაძლებელი მავნებლის სრულად განადგურება?

ამიური ფაროსანა რთულად დასამარცხებელი მავნებელია. მავნებლის სამშობლო სამხრეთ-აღმოსავლეთ ამიის ქვეყნები: იაპონია, ჩინეთი, კორეა. მავნებელი 2001 წელს დაფიქსირდა აშშ-ში. 2010 წელს 34 შტატში გავრცელდა და მავნებლის მიერ აშშ სოფლის მეურნეობისათვის მიყენებულმა ზარალმა 21 მლრდ დოლარი შეადგინა. დღეისათვის აშშ-ში მავნებელი ბოლომდე დამარცხებული არ არის თუმცა მისი პოპულაცია შემცირდა და კონტროლირებადია. შესაბამისად მავნებელთან ბრძოლა გრძელვადიანი პროცესია. საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო მავნებელთან ბრძოლის გრძელვადიან სამოქმედო გეგმას შეიმუშავებს, რათა მაქსიმალურად შემცირდეს მავნებლის პოპულაცია.

? საიდან შემოვიდა ამიური ფაროსანა საქართველოში და რამდენად დაცულია ქვეყანა მემობელი ქვეყნებიდან აღნიშნული მავნებლის გავრცელებისგან?

ამიური ფაროსანა საკმაოდ დიდ მანძილზე გადაადგილდება. შესაბამისად რთულია დაზუსტებით იმის თქმა თუ საიდან გავრცელდა აღნიშნული მავნებელი საქართველოში. მავნებელი გავრცელებულია არაკონტროლირებად აფხაზეთის ტერიტორიაზე, სადაც თუ არ მოხდა შესაბამისი ღონისძიებების გატარება მავნებლის სანინალმდეგოდ, მავნებელი კვლავ გავრცელდება მიმდებარე სოფლებსა და რაიონებში

? რა ტერიტორიაზე ჩატარდება საავიაციო ნამლობა?

ავიაციის მეშვეობით, ნამლობა ჩატარდება სამეგრელოში და სამეგრელო გურიის საზღვარზე, იქ სადაც არის დიდი მასივები და სადაც შესაძლებელია ავიაციის გამოყენება. პროცესი უკვე დაწყებულია და ჯერ კიდევ გრძელდება. ნამლობა ჩატარდება საავიაციო ნამლობის რეგლამენტის და წესების სრული დაცვით. წინასწარ მოხდება მოსახლეობის ინფორმირება შესაბამისი ტერიტორიების შესახებ. მოერიდონ და მოარიდონ პირუტყვი იმ ადგილებს სადაც ხორციელდება ნამლობა. კონკრეტული ლოკაციების განსაზღვრა ხდება სპეციალისტების მიერ და ყოველ ჯერზე წინასწარ ეცნობება მოსახლეობას.

? რატომ არ მოხდა ავიაციის ჩართვა ამ დრომდე?

ღონისძიებები სტრატეგიის და სამოქმედო გეგმის მიხედვით მიმდინარეობს. ივნისიდან ნამლობა ტარდებოდა სამანქანე აგრეგატებით, დასახლებულ ტერიტორიებზე და მახლობლად, მას შემდეგ რაც მავნებლის პოპულაციის გაზრდა აღინიშნა დიდი მასივებში, შემუშავებული გეგმის მიხედვით, ცაერთო ავიაცია.

? როდემდე გაგრძელდება ავიაციით ნამლობა?

ვადები და ლოკაციები განისაზღვრება სპეციალისტების მიერ. ნამლობა გაგრძელდება მანამ, სანამ ამის აუცილებლობა იქნება.

? როდის იგეგმება მოსახლეობისთვის შესაბამისი პრეპარატის გადაცემა?

უახლოეს პერიოდში, დაახლოებით ორი კვირის განმავლობაში მოსახლეობას, 1 ოჯახს თითო ლიტრი ბიფენტრინის ჯგუფის პრეპარატი (დაახლოებით 2 ჰექტარი ფართობის დამუშავება შესაძლებელი) გადაეცემა. რომელიც რეკომენდებულია მსოფლიოს ნამყვანი ენტომოლოგების მიერ და გამოცდილია საქართველოში. ასევე მოსახლეობა მიიღებს შესაბამის ინსტრუქციას მისი გამოყენების და უსაფრთხოების წესების შესახებ.

ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას

თხილის მავნებელ-დაავადებებისაგან დაზიანებული ტოტების ჩამოჭრა, კვირტის ტკიპათი დაზიანებული კვირტების შეცლა, მცენარის გასხვლა, ჩამოჭრილი ტოტების და ნასხლავის გატანა და დაწვა, თხილის ქერქიჭამია („ამბროზის“) ხოტოს მიერ დაზიანებული შტამბების გამოჭრა

2017 წელი

USAID REAP
ამერიკელი ხალხისაგან

საქს სტრატეგია ჯგუფი

პერიოდი	ღონისძიება/მავნებელი	პრეპარატი	ხარჯვის ნორმა
მცენარის მოსვენების პერიოდი, გვიანი შემოდგომა-ადრე გაზაფხული	მცენარეულ-დაავადებებისაგან დაზიანებული ტოტების ჩამოჭრა, კვირტის ტკიპათი დაზიანებული კვირტების შეცლა, მცენარის გასხვლა, ჩამოჭრილი ტოტების და ნასხლავის გატანა და დაწვა, თხილის ქერქიჭამია („ამბროზის“) ხოტოს მიერ დაზიანებული შტამბების გამოჭრა		
თებერვლის ბოლო-მარტის დასაწყისი	შესხურება გულის სიდამპლის გამომწვევი სოკოვანი და ბაქტერიული დაავადებების წინააღმდეგ სპილენძის შემცველი ფუნგიციდებით (ფუზარიოზი და სხვა სოკოვანი დაავადებები, ბაქტერიული სიდამწვრე და სხვა ბაქტერიული დაავადებები)	კუპროქსატი	7-8 ლ/ჰა
		კოსაიდ 2000	3-4 კგ/ჰა
		ჩემპიონი	7-8 კგ/ჰა
		იროკო	2-3 კგ/ჰა
		კოპერ-ქაუნთი	5 ლ/ჰა
		ნორდოქსი	1 კგ/ჰა
		აირონი	3-4 კგ/ჰა
		ოქსიქლორი	4-6 ლ/ჰა
		პოლიტიგლია	4-6 კგ/ჰა
		ბორდოფლო	7-8 კგ/ჰა
		კუპროფლო	3-5 კგ/ჰა
		კუპერვალი	6-7 კგ/ჰა
		ბორდო ლუქსი	7-8 კგ/ჰა
		ან სხვა სპილენძის შემცველი პრეპარატები	

აპრილი - მაისის დასაწყისი 12-15°C და ზევით (კომბინირებული ნამლობა)	ნაცრის საწინააღმდეგო შესხურება გოგირდის შემცველი კონტაქტური ფუნგიციდებით (თანმდევი ეფექტი ტკიპას წინააღმდეგ, სადაც 5 %-ს არ ცილდება კვირტის ტკიპასგან დაზიანებული კვირტების რაოდენობა)	კოლოიდური გოგირდი	0,5 - 1,5%-იანი საშუალო ნაზავი		
	აპრილი - მაისი	შესხურება აკარიციდებით კვირტის ტკიპას წინააღმდეგ (5% აღემატება ტკიპათი დაზიანებული კვირტების რაოდენობა)	სულფოლაკი	5 კგ/ჰა	
			კუმულუსი	5 კგ/ჰა	
			თიოვიტ-ჯეტი	5-6 კგ/ჰა	
			ან სხვა გოგირდის შემცველი ფუნგიციდები		
			მასაი	0.4-0,5 კგ/ჰა	
			ვერტიმევი	1 ლ/ჰა	
			ტალავი	0.4-0,5 კგ/ჰა	
			ენვიდორი	0,3 კგ/ჰა	
			ორტუსი	1.7-2 ლ/ჰა	
ომიტი			2-2,5 ლ/ჰა		
ზუმი	0,4 ლ/ჰა				
გოლდმაიტი	2,2-4,3 ლ/ჰა				
ვალსარგითი	2,2-4,3 ლ/ჰა				
საფმაიტი	2,2-4,3 ლ/ჰა				
კაისო	800 გრ/ჰა				
ან სხვა აკარიციდები					
მაისი	შავი ხარაბუხათი დაზიანებული წვეროების გამოჭრა გამომარი ადგილიდან 20 სმ დაცილებით	II პუნქტში მითითებული ფუნგიციდებით			
		საშუალო ხსნარი	400-600 ლ/ჰა		
		ბასტა	3-4 ლ/ჰა		
		კაილეო	3 ლ/ჰა		
		სონრაუნდი	3-4 ლ/ჰა		
		კლინი	2-3 ლ/ჰა		
		რაუნდაპი ექსტრა	2-3 ლ/ჰა		
		სვიპი	3-4 ლ/ჰა		
		საშუალო ხსნარი 300 ლ/ჰა			
		მაისი	ხელით შეცლა ან შესხურება ძირებიდან ამონაყარის გასანადგურებლად	რივეტი	80 მლ/100 ლ წყალში
ან კაბუკი	0.4 ლ/100 ლ წყალში				

ივნისის დასაწყისი (კომბინირებული ნამლობა)	შესხურება გულის სიდამპლის წინააღმდეგ სპილენძის შემცველი ფუნგიციდებით	II პუნქტში მითითებული ფუნგიციდებით	
	შესხურება ნაცრის წინააღმდეგ გოგირდის შემცველი კონტაქტური ან სისტემური ფუნგიციდებით ბიფენტრინის შემცველი ინსექტიციდებთან თავსებადი სისტემური ფუნგიციდები	კონტაქტური: კუმულუსი	5 კგ/ჰა
		თიოვიტ-ჯეტი	5-6 კგ/ჰა
		სულფოლაკი	5 კგ/ჰა
		სისტემური: ტალენდო	250 მლ/ჰა
		ტოპაზი	0,4 ლ/ჰა
		მისტიკი	0,4-0,5 ლ/ჰა
		პანჩი	100-120 მლ/ჰა
		დინალი	0,7-0,9 ლ/ჰა
		სტრობი	0,2 კგ/ჰა
		ფალკონი	0,3 ლ/ჰა
	ზატო	0,2 კგ/ჰა	
	პროგრესი	0,2 კგ/ჰა	
	ან სხვა ნაცრის საწინააღმდეგო პრეპარატები		
შესხურება აზიური ფაროსანის (Halyomorpha halys) ახლადგამოჩენილი ნიმფების წინააღმდეგ ფერომონიანი ხაფანგებით მონიტორინგის საფუძველზე (10 იმაგო ან 5 ნიმფა ფერომონზე 1 კვირის განმავლობაში)	ბიფენტრინის შემცველი აკარიციდები: ტალსტარი	0,6 -1 ლ/ჰა	
	ზონდერი	0,6 -1 ლ/ჰა	
	ინსეკარი	0.3-0,4 ლ/ჰა	
	კურა-კურა	0,8 ლ/ჰა	
	პირინექს სუპერი (ბიფენტრინი+ ქლორპირიფოსი)	0,8 - 1,5 ლ/ჰა	
	ანტიბრუში (ბიფენტრინი+იმდაკლოპრიდი)	1 კგ/ჰა	
	ნურელ დ (ქლორპირიფოსი+ ციპერმეტრინი)	0,4- 1,5 ლ/ჰა	
	ეფდალ-ფოსეტრინი (ქლორპირიფოსი+ ციპერმეტრინი)	0,4 ლ/ჰა	
	არივო (ციპერმეტრინი)	0,2 ლ/ჰა	
	ფიური ზეტაკიპერმეტრინი	0,1 ლ/ჰა	
აქტარა (თიამეტოქსამი)	0,12-0,14 კგ/ჰა		
კონფიდორ მაქსი (იმიდაკლოპრიდი)	0,1 კგ/ჰა		
ან პირეტროიდებისა და ნეონიკოტინოიდების ჯგუფის სხვა ინსექტიციდები			

ივნისის ბოლო-ივლისის დასაწყისი (კომბინირებული ნამლობა)	მეორე შესხურება აზიური ფაროსანის წინააღმდეგ	იგივე პრეპარატებით (მე-VI პუნქტი)	ერთი პრეპარატის შესხურება 2X მეტად არ არის რეკომენდებული
	შესხურება გულის სიდამპლის წინააღმდეგ (საჭიროების შემთხვევაში, როდესაც ნიმფები და მალალი ტენია)	II პუნქტში მითითებული ფუნგიციდებით	
	შესხურება კვირტის ტკიპას წინააღმდეგ, რომ არ მოხდეს კვირტებში ტკიპების გამოსაზამთრებლად გადასვლა (საჭიროების შემთხვევაში)	III პუნქტში მითითებული აკარიციდებით	
მოსავლის აღების შემდეგ, ფოთოლცვენის დასაწყისი აგვისტოს ბოლო-სექტემბერი	შესხურება გულის სიდამპლის წინააღმდეგ სპილენძის შემცველი ფუნგიციდებით (რომ არ მოხდეს ჩამოცვენილი ფოთლების ცვენის და ნაყოფის კრფის შედეგად გაჩენილ მიკროტრილობებში ბაქტერიული ინფექციების შეჭრა)	II პუნქტში მითითებული ფუნგიციდებით	
	მესამე შესხურება აზიური ფაროსანის წინააღმდეგ	იგივე პრეპარატებით (მე-VI პუნქტი)	
ფოთლების ჩამოცვენის შემდეგ	შესხურება გულის სიდამპლის წინააღმდეგ სპილენძის შემცველი ფუნგიციდებით (რომ არ მოხდეს ფოთოლცვენის დროს მცენარის ბაქტერიული ინფიცირება)	II პუნქტში მითითებული ფუნგიციდებით	
ფოთლების ჩამოცვენის შემდეგ	ჩამოცვენილი ფოთლების გამოტანა-განადგურება		

თხილის მავნებელ-დაავადებებისაგან დაზიანებული ტოტების ჩამოჭრა, კვირტის ტკიპათი დაზიანებული კვირტების შეცლა, მცენარის გასხვლა, ჩამოჭრილი ტოტების და ნასხლავის გატანა და დაწვა, თხილის ქერქიჭამია („ამბროზის“) ხოტოს მიერ დაზიანებული შტამბების გამოჭრა

2017 წელი